

příčině nelze souhlasiti s odvolacím soudem, poukazuje-li žalobce na Václava Š-a jako na osobu přezvědnou; vždyť sám označil ho za osobu nevěrohodnou z důvodů uvedených prvním soudem, z důvodů, že jest částečně zbaven svéprávnosti pro chronický alkoholismus, že se vrátil teprve z ústavu choromyslných a že jest osobně zaujat proti jednomu z žalobců. Že žalobci nemohli se nadíti spolehlivých údajů od osoby takto kvalifikované, jest na bíledni a nelze jim právem za zavinění přičítati, že nesbírali u ní informace o oprávnění manžela žalované k bydlení v jejich domě. Nelze proto o jejich nedbalosti v tom směru mluvit; naopak jest přisvědčiti právnímu názoru prvního soudu, z jehož vystižných a pečlivě spořádaných důvodů plyne, že žalobci dosti učinili, když, chtějíce seznati pravý rozsah sporné služebnosti, nahlédli do pozemkové knihy a do poslední vůle Marie K-ové. Na žalobcích nebylo lze žádati, by sami konali obsáhlé vyšetřování vyslycháním svědků poslední vůle, dědiců a osob se zůstavitelkou sprátelených o tom, zda snad odkaz Marie K-ové v posledním pořízení Marie K-ové nemá přece jen širší obsah, než se se strohých slov závěti podává. Aby takové obsáhlé vyšetřování konali, nelze po zákonu na žalobcích požadovati, jak správně již první soud dolíčil, na jehož správné stavu věci i zákonu odpovídající důvody se poukazuje. Nedopustili se tedy žalobci neopatrnosti ani nedbalosti odvolacím soudem jim vytýkané a musí proto býti chráněni v důvěře v zápis knihy veřejné o rozsahu služebnosti bydlení žalované, neboť nebylo jim prokázáno, že znali neb znáti musili pravý její rozsah, lišící se od zápisu v knize pozemkové. Má tu tedy plný účinek § 12 knih. zák. a § 1500 obč. zák. a přísluší proto žalované na dále proti žalobcům, jako bezelstným nabyvatelům domu jen onen rozsah služebnosti bydlení, jak vyplývá z ustanovení §§ 504, 506 a 521 obč. zák., užívání bytu v domě žalobců přísluší jen žalované samotné, nikoli jejímu manželu. Odvolací soud posoudil dle toho, co uvedeno, případ nesprávně po právní stránce (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Bylo proto vyhověti dovolání žalobců a obnoviti rozsudek prvního soudu.

Čís. 10143.

Prozatímní opatření podle § 382 čís. 8 ex. ř.

Manžel jest povinen platiti manželce výživné, opustil-li manželku bezdůvodně nebo zavdal-li důvodnou příčinu, by ho opustila; není však povinen poskytovat manželce výživné, znemožnila-li svým nepřístojným chováním manželské soužití.

(Rozh. ze dne 13. září 1930, R II 241/30).

Manželka žalovala manžela o placení výživného a navrhla povolení prozatímního opatření placením výživného. Žalovaný namítl, že není povinen platiti manželce výživné, ježto ji zvlášť žaluje o rozluku manželství a ježto mu bylo právoplatně povoleno oddělené bydliště. Soud první stolice zamítl návrh manželky na povolení prozatím-

ního opatření, rekursní soud prozatímní opatření povolil. Důvody: Žalovaný jest manželem žalobkyně. Povinností poskytovat jí výživu (platiti výživné) nebyl dosud sprostěn. Musí ji tedy plniti. Lhostejno, že žalobkyně zavinila povolení prozatímního opatření odděleným bydlištěm, poněvadž tím nepozbyla ještě nároku na výživné a může se ho domáhati i prozatímním opatřením.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Nesprávný jest názor rekursního soudu, že okolnost, že jest žalovaný manželem žalobkyně a že dosud nebyl sprostěn povinnosti poskytovat jí výživu, zakládá o sobě jeho povinnost, poskytovat žalobkyni výživu a že jest lhostejno, že žalobkyně zavinila, že bydlí odděleně od žalobce. Manželův závazek, poskytovat manželce podle § 91 obč. zák. slušnou výživu, není jednostranným závazkem, nýbrž jest spiat se zákonnými závazky manželky plynoucími z manželského společenství. Opustil-li manžel manželku bezdůvodně nebo zavinil-li důvodnou příčinu, by ho opustila, nastane protizákonný stav, za něhož je povinen poskytovat manželce výživné. Znemožnila-li však manželka nepřístojným chováním manželské soužití, nesplnila-li tedy své povinnosti ze smlouvy manželské, nemůže žádati plnění této smlouvy na manželu. Podle spisů bylo žalovanému povoleno oddělené bydliště až do pravoplatného skončení sporu o rozluky manželství, poněvadž osvědčil, že žalobkyně svým chováním, jmenovitě pokračováním v cizoložných stycích, ohrožuje vážně čistotu manželství a rodiny vůbec. Z toho plyne, že odloučené bývání žalovaného není bezdůvodným a že žalobkyně neosvědčila a osvědčiti ani nemůže, že ve společném soužití se žalovaným byla ohrožena ona (§ 381 ex. ř.), že na její straně byl ohrožen některý z právních statků, jehož skutečné porušení tvoří důvod k rozvodu podle § 109 obč. zák. Právem proto zamítl soud první stolice návrh žalobkyně na prozatímní opatření placením výživného.

Čís. 10144.

Předmětem sporu při žalobě podle § 258 ex. ř. není zástavní právo žalovaného, nýbrž určení přednostního zástavního práva žalobcova. Pro ocenění předmětu sporu přichází tu v úvahu ustanovení § 57 j. n.

(Rozh. ze dne 18. září 1930, R I 558/30).

Žalující firma uplatňovala proti několika žalovaným přednostní exekuční zástavní právo pro pohledávku 100.000 Kč. Jedním ze žalovaných byl Edmund P., jehož exekučně vymáhaná pohledávka činila na jistinu jen 287 Kč 52 h. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud odmítl odvolání žalobkyně pokud se týkalo sporu proti Edmundu P-ovi. Důvody: Žalobou, o niž tu jde, uplatňuje